

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/19/2367

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni vaneminspektor Kaspar Uusnurm
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	07.08.2019 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	25.06.2019 (registreeritud inspektsioonis 26.06.2019)
Teabevaldaja	Maanteeamet address: Teelise 4, 10916 Tallinn e-posti address: info@mnt.ee
Teabevaldaja vastutava isik	Peadirektor
Vaide esitaja (teabenõudja)	Eraisik e-posti address: xxxxxx.xxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punkti 3, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ lõike 3 alusel

1) teen vaideotsuse vaie rahuldada;

2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:

Vaadata uuesti läbi vaide esitaja 17.06.2019 teabenõue ulatuses, mille osas keelduti teabe väljastamisest ning väljastada alljärgnevad dokumendid ulatuses, mis ei sisalda piiranguga andmeid või keelduda teabe väljastamisest, kui selleks on õiguslik alus. Keeldumise korral tuleb keeldumist arusaadavalt põhjendada:

- a) lepingute 1-11/19/1543-1 ja 1-12/19/1544-1 lisadeks olevad hinnapakumused ulatuses, millele ei laiene ärisaladus;
- b) lepingute 1-10/19/1495-1 ja 1-12/19/1534-1 suuremahuliste lisade osas võimaldada vaide esitajale juurdepääs Maanteeametile sobival viisil (näiteks internetti üleslaadimise või kohapeal tutvumise kaudu) võimalusel eelnevalt konsulteerida vaide esitajaga (AvTS § 17 lg 2). Keeldumise korral põhjendada keeldumist;
- c) väljastada teabenõudes soovitud leping 1-12/19/1533-1, kui keeldumiseks puudub seadusest tulenev alus;
- d) väljastada dokument nr 8-20/18/007 ulatuses, mis ei sisalda piiranguga andmeid.

3) määrان ettekirjutuse täitmise tähtajaks 19. august 2019. Koopia täiendavast teabenõude vastusest edastada ka Andmekaitse Inspeksioonile.

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspeksioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kuivõrd käesoleva otsusega rahuldati vaie täielikult, saab **vaide esitaja** 30 päeva jooksul pöörduda halduskohtusse üksnes juhul, kui Andmekaitse Inspeksioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

Riigiasutus saab käesoleva haldusakti vaidlustada vaidega Andmekaitse Inspeksiooni peadirektorile või Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspeksiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspeksioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 17.06.2019 esitas vaide esitaja Maanteeametile teabenõude, milles soovis erinevate dokumentide koopiaid.
2. 24.06.2019 täitis Maanteeamet teabenõude osaliselt. Maanteeamet keeldus väljastamast lepingute lisasid, mis sisaldasid hinnapakkumisi põhjusel, et neile on kehtestatud juurdepääsupiirang AvTS § 35 lg 1 p 17 alusel. Lepingute 1-10/19/1495-1 ja 1-12/19/1534-1 lisade väljastamisest keeldus Maanteeamet põhjusel, et tegemist on suuremahuliste dokumentidega, mida pole võimalik väljastada e-posti teel. Leping nr 1-12/19/15331-1 väljastamisest keelduti põhjusel, et lepingupartner on määratlenud lepingu konfidentsiaalseks ning dokumendi nr 8-20/18/007 väljastamisest keelduti põhjusel, et dokument on koostatud kolmandate isikute kohta ja vaide esitajal puudub õiguslik alus dokumendiga tutvumiseks.
3. Vaide esitaja leidis, et eelnimetatud teabe väljastamisest keeldumine ei olnud õiguspärane ning esitas Andmekaitse Inspeksioonile teabenõude mittenouetekohase täitmise peale vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

1. Vaide esitaja saatis Maanteeametile 17.06.2019 teabenõude, mille punktides 1-7 palus väljastada järgnevad dokumendid:

dokument nr 8-20/18/007 (Distsiplinaarkaristuse määramine);

dokument nr 1-12/19/1544-1 (Leping);

dokument nr 1-11/19/1543-1 (Leping);

dokument nr 1-12/19/1534-1 (Leping);

dokument nr 1-12/19/1533-1 (Leping);

dokument nr 1-12/19/1532-1 (Leping);

dokument nr 1-10/19/1495-1 (Leping).

Punktides 1-7 nimetatud dokumendid (sh lisad) palus vaide esitaja väljastada ulatuses, milles

need ei sisalda juurdepääsupiiranguga teavet.

2. Maanteeamet vastas teabenõudele 25.06.2019 ja täitis selle osaliselt:

a) Väljastamata jäeti lepingute lisades olevad hinnapakkumised leides, et need on täies ulatuses juurdepääsupiiranguga teave avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 17 alusel.

b) Lepingute 1-12/19/1534-1 ja 1-10/19/1495-1 lisad jättis teabevaldaja väljastamata põhjusel, et tegemist on suure mahuliste dokumentidega.

c) Väljastamata jäeti leping 1-12/19/1533-1, kuna teabevaldaja lepingupartner oli määratlenud antud dokumendi täies ulatuses konfidentsiaalseks, ning teabe väljastamiseks oleks pidanud teabevaldaja lepingupartneriga ühendust võtma, mida teabenõude täitmise tähtaja jooksul poleks teabevaldaja sõnade kohaselt võimalik teha olnud. Samuti leidis teabevaldaja, et kui vaide esitaja soovib antud dokumendiga tutvuda, siis peab ta teabevaldajaga uuesti ühendust võtma ja põhjendama huvi olemasolu dokumendiga tutvumise osas.

d) Dokument nr 8-20/18/007 (Distsiplinaarkaristuse määramine) jäeti väljastamata põhjusel, kuna see on koostatud kolmandate isikute kohta ja vaide esitajal puuduvat õiguslik alus sellega tutvumiseks. Samuti leidis teabevaldaja, et vaide esitaja peab antud dokumendiga tutvumiseks teatama talle avaliku teabe seaduse § 14 lõikest 2 tulenevalt juurdepääsu aluse ja eesmärgi.

Vaide esitaja leiab, et Maanteeamet on teabenõude täitnud puudulikult, millega on rikutud avaliku teabe seaduses sätestatud nõudeid ning seda järgnevatel põhjustel:

1. Avaliku teabe seaduse § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave, mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Sama seaduse § 3 lg 2 kohaselt võib avalikule teabele juurdepääsu piirata üksnes seaduses sätestatud korras.

2. Avaliku teabe seaduse § 5 lg 1 p 1 kohaselt on teabevaldajaks ka riigiasutus. Kuna Maanteeamet on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalas olev riigiasutus, siis on ta teabevaldajaks avaliku teabe seaduse § 5 lg 1 p 1 mõistes, kellele laienevad teabevaldaja kohustused kogu tema valduses oleva teabe osas. Teabevaldaja kohustused on sätestatud avaliku teabe seaduse § 9 lõigetes 1 ja 2.

3. Maanteeamet jättis väljastamata lepingute lisades olevad hinnapakkumised leides, et need on täies ulatuses juurdepääsupiiranguga teave avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 17 alusel. Vaide esitaja leiab, et teabevaldaja on sellise tegevusega rikkunud avaliku teabe seaduse § 23 lõikes 3 sätestatud põhjenduskohustust, teinud ulatuslikke kaalutusvigu ning sisustanud valesti ärisaladuse mõistet.

Avaliku teabe seaduse § 35 lõike 1 punkti 17 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks, teabe, mille avalikustamine võib kahjustada ärisaladust. Ebaausa konkurentsi takistamise ja ärisaladuse kaitse seaduse § 5 lõike 2 punktide 1-3 kohaselt on ärisaladus teave, mis vastab järgmistele tingimustele: see ei ole kogumis või üksikosade täpses paigutuses ja kokupanus üldteada või kergesti kättesaadav nende ringkondade isikutele, kes tavaliselt kõnealust laadi teabega tegelevad; sellel on kaubanduslik väärtus oma salajasuse tõttu; selle üle seaduslikku kontrolli omav isik on asjaoludest lähtuvalt võtnud vajalikke meetmeid, et hoida seda salajas. Seega pole mitte igasugune ettevõtte äritegevust puudutav teave käsitletav ärisaladusena, vaid sellise teabena on võimalik käsitleda üksnes teavet, mis võtab ettevõttelt konkurentsieelise ja mõjutab seeläbi turupositsiooni ettevõtte kahjuks.

Käesoleva asja materjalidest ei nähtu, et teabevaldaja oleks üldse välja selgitanud, et kas ja missuguses ulatuses sisaldavad lepingute lisadeks olevad hinnapakkumised äripartnerite ärisaladust. Samuti pole teabevaldaja põhjendanud vaide esitajale, kuidas antud

hinnapakumiste osaline või täielik väljastamine teabenõude korras kahjustaks ettevõtete ärihuve, millega on rikutud avaliku teabe seaduse § 23 lõikes 3 sätestatud põhjenduskohustust ja tehtud ulatuslik kaalutusviga. Avaliku teabe seaduse § 38 lõikest 2 tuleneb, et juhul, kui dokumentide täies ulatuses väljastamine toob kaasa juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest/dokumendist, millele juurdepääsupiirangud ei laiene. Teabevaldaja ei ole põhjendanud, miks ei olnud antud dokumente võimalik väljastada ulatuses, milles need ei sisalda juurdepääsupiirangutega teavet.

4. Lepingute 1-12/19/1534-1 ja 1-10/19/1495-1 lisad jättis Maanteeamet vaide esitajale väljastamata põhjusel, et tegemist on suure mahuliste dokumentidega. Vaide esitaja leiab, et teabevaldaja on sellise tegevusega rikkunud avaliku teabe seaduse § 23 lõikes 3 sätestatud põhjenduskohustust ja teinud ulatuslikke kaalutusvigu, kuna teabevaldaja vastusest ei selgu, et kui palju on antud lepingute lisasid ja milles seisneb teabe niivõrd suur maht, et seda pole teabenõude korras võimalik väljastada. Teabevaldaja on jätnud täies ulatuses sisustamata mõiste „suure mahuga teave“.

5. Maanteeamet jättis vaide esitajale väljastamata lepingu 1-12/19/1533-1, kuna teabevaldaja lepingupartner oli määratlenud antud dokumendi täies ulatuses konfidentsiaalseks, ning teabe väljastamiseks oleks pidanud teabevaldaja lepingupartneriga ühendust võtma, mida teabenõude täitmise tähtaja jooksul poleks teabevaldaja sõnade kohaselt võimalik teha olnud. Samuti leidis teabevaldaja, et kui vaide esitaja soovib antud dokumendiga tutvuda, siis peab ta teabevaldajaga uuesti ühendust võtma ja põhjendama huvi olemasolu dokumendiga tutvumise osas. Vaide esitaja leiab, et teabevaldaja on sellise tegevusega rikkunud avaliku teabe seaduse § 23 lõikes 3 sätestatud põhjenduskohustust, teinud ulatuslikke kaalutusvigu ning sisustanud valesti ärisaladuse mõistet.

Maanteeamet pole sisuliselt välja selgitanud, et kas ja missuguses ulatuses sisaldab antud leping ettevõtte ärisaladust, vaid selle asemel on ta lähtunud üksnes ettevõtte soovist tunnistada leping täies ulatuses konfidentsiaalseks. Ettevõtte ei saa aga teha selliseid otsuseid Maanteeameti asemel, kuna ta pole antud teabe osas teabevaldajaks avaliku teabe seaduse mõistes. Samuti pole Maanteeamet arvestanud antud dokumendile juurdepääsupiirangu seadmisel avaliku teabe seaduse § 36 lõike 1 punktides 9 ja 10 sätestatud keelde, mis kohustavad teabevaldajat avalikustama andmeid riigi eelarvevahendite kasutamise ja varaliste kohustuste kohta.

Teabevaldaja pole ka põhjendanud, miks ta ei pidanud vajalikuks ettevõttega ühendust võtta ja ei pikendanud teabenõude täitmise tähtaega, et selgitada välja, kas ja missuguses ulatuses sisaldab antud dokument juurdepääsupiirangutega teavet.

Avaliku teabe seaduse § 38 lõikest 2 tuleneb, et juhul, kui dokumentide täies ulatuses väljastamine toob kaasa juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest/dokumendist, millele juurdepääsupiirangud ei laiene. Teabevaldaja ei ole põhjendanud, miks ei olnud antud dokumenti võimalik väljastada ulatuses, milles see ei sisalda juurdepääsupiirangutega teavet. Maanteeamet ei saa oma suva alusel keelduda teabenõude täitmiseks vajaliku menetluse läbiviimisest (sh ettevõtjatega ühenduse võtmisest), põhjendusega, nagu peaks vaide esitaja huvi korral uuesti teabenõude esitama ja põhjendama huvi olemasolu. Teabenõudes selle esitamise põhjenduste esitamise kohustust avaliku teabe seadus üldreeglina ette ei näe. Avaliku teabe seadus ei võimalda isikutel teabenõude korras välja nõuda ärisaladust sisaldavat teavet, mistõttu pole teabenõudjal vajalik ka teabenõudes esitada põhjendusi, miks ta antud teavet juurdepääsupiiranguteta osas soovib. Vaide esitaja pole esitanud teabenõudes soovi ettevõtte ärisaladuse väljastamiseks.

6. Maanteeamet jättis vaide esitajale väljastamata dokumendi nr 8-20/18/007, millega Maanteeameti ametnikule määrati distsiplinaarkaristus, põhjendusel, et see on koostatud

kolmandate isikute kohta ja vaide esitajal puuduvad õiguslik alus sellega tutvumiseks. Samuti leidis teabevaldaja, et vaide esitaja peab antud dokumendiga tutvumiseks teatama talle avaliku teabe seaduse § 14 lõikest 2 tulenevalt juurdepääsu aluse ja eesmärgi.

Vaide esitaja leiab, et teabevaldaja on sellise tegevusega rikkunud avaliku teabe seaduse § 23 lõikes 3 sätestatud põhjenduskohustust, teinud ulatuslikke kaalutlusvigu ning sisustanud valesti distsiplinaar karistuse määramise haldusaktide avalikustamise põhimõtteid.

Avaliku teabe seaduse § 36 lõike 1 punkti 12 kohaselt ei tohi riigiasutusest teabevaldaja tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks distsiplinaar korras antud akte ja andmeid kehtivate distsiplinaar karistuste kohta. Seega on Maanteeametil keelatud üldjuhul selliseid dokumente asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks tunnistada, mistõttu tuleb see teabenõude korras üldreeglina ka väljastada. Samuti on tegemist kehtiva distsiplinaar karistusega, mistõttu kuulub avalikustamisele ka süüteo toime pannud ametniku nimi. Sama seaduse § 38 lõikest 2 tuleneb, et juhul, kui dokumentide täies ulatuses väljastamine toob kaasa juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest/dokumendist, millele juurdepääsupiirangud ei laiene. Teabevaldaja ei ole põhjendanud, miks ei olnud antud dokumenti võimalik väljastada ulatuses, milles see ei sisalda juurdepääsupiirangutega teavet. Arusaamatuks jääb ka teabevaldaja viide avaliku teabe seaduse § 14 lõikele 2, mille kohaselt juhul, kui isik taotleb juurdepääsupiiranguga isikuandmeid kolmandate isikute kohta, teatab ta teabevaldajale teabele juurdepääsu aluse ja eesmärgi, kuna vaide esitaja pole teabenõudes kolmandate isikute juurdepääsupiirangutega isikuandmeid soovinud, vaid on soovinud üksnes selliste osade väljastamist dokumendist, mis juurdepääsupiirangutega teavet ei sisalda.

Vaide esitaja palub:

1. Algatada Maanteeameti suhtes järelevalvemenetlus, et selgitada välja, kas Maanteeamet on järginud vaide esitaja teabenõude menetlemisel avaliku teabe seaduses sätestatud nõudeid.
2. Teha Maanteeametile ettekirjutus, millega kohustada teda väljastama vaide esitajale lepingute lisades olevaid hinnapakkumisi; lepingute 1-12/19/1534-1 ja 1-10/19/1495-1 lisasid; lepingut 1-12/19/1533-1; dokumenti nr 8-20/18/007, ulatuses, milles need ei sisalda juurdepääsupiirangutega teavet.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Andmekaitse Inspeksioon esitas 15.07.2019 järelepärimise Maanteeametile teabenõudele vastamise osas, kus Maanteeamet jättis osaliselt väljastamata teabenõudes palutud dokumendid. Maanteeamet edastab vastused esitatud küsimustele:

1. Lepingus kajastatud maksumus on sama, mis hinnapakkumuses. Hinnapakkumuses on esitatud hinnajaotus, st kululoend üksuste lõikes, mis võib kahjustada ärisaladust. AvTS § 35 lg p 17 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks teabe, mille avalikustamine võib kahjustada ärisaladust.
2. Lepingu lisaks olnud hinnapakkumus on võimalik väljastada osaliselt, kattes kinni hinnajaotuse.
3. Dokumente ei ole võimalik edastada e-posti teel, kuid lahendusena on suuremahulised lisad 1-12/1534-1 ja 1-10/19/1495-1 üles laetud aadressile <https://pilv.mkm.ee/s/NwR1NX782Uxd70y>.
4. Lepingu 1-12/19/1533-1 väljastamisest on Maanteeamet keeldunud ekslikult ning valmis lepingu väljastama.

5. Dokumendi 8-20/18/007 „Distiplinaarkaristuse määramine“ puhul on tegemist kehtiva distiplinaarkaristuse otsusega. Distiplinaarkaristuse määramise kuupäev on 02.09.2018 ning vastavalt avaliku teenistuse seaduse § 79 lg-le 2 kustub distiplinaarkaristuse kehtivus aasta möödumisel karistuse määramise haldusakti jõustumisest. Antud distiplinaarkaristust ei ole kustutatud enne tähtaja lõppu.

6. Distiplinaarkaristuse määramise otsus sisaldab isikuid tuvastada võimaldavaid andmeid, so isikuandmeid. Lisaks karistatud isikule on menetluse käigus ütlusi ja selgitusi andnud teised Maanteeameti teenistujad, kelle nimed ja ametikohad on käskkirjas välja toodud. Arvestades Maanteeameti 2015 a. toimunud juhilubade väljaandmisega seotud ulatuslikku ja süsteemset korruptsioonijuhtumit on eksamineerijate puhul tegemist erakordselt korruptsiooniohtliku ametikohaga ning eksamineerija nime ja määratud karistuse avalikustamine võib anda eksamineeritavatele võimaluse eksamineerijat mõjutada juhtimisõiguse andmise otsuste osas. Maanteeamet on dokumendi märkinud asustusesiseseks kasutamiseks AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel. Dokumenti on võimalik väljastada, kui nimed ja ametikohad kinni katta.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Juurdepäas avalikule teabele

AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mistahes viisil ja mistahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on loodud või saadud avalikke ülesandeid täites. Avalikule teabele on kõigil juurdepäas vaba ning avalikule teabele saab juurdepääsu piirata üksnes juhul kui selleks on seadusest tulenev alus (AvTS § 3 lg 2). AvTS § 36 annab loetelu teabest, millele seadus ei luba juurdepääsu piirata.

AvTS § 5 lg 1 p 1 kohaselt on teabevaldjaks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus. Seega on Maanteeamet teabevaldjaks vaide esitaja poolt soovitud teabe osas ning teabenõutele vastamine on Maanteeametile seadusest tulenev kohustus. AvTS § 18 lg 1 kohaselt täidetakse teabenõue viivitusega, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. Sama seaduse § 19 sätestab, et kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev, võib teabevaldaja teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani.

AvTS § 38 lg 2 sätestab, et kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, millele piirangud ei laiene. Ehk siis juhul, kui teabenõudja soovitud dokument sisaldab ka piiranguga andmeid, ei tähenda see seda, et sellist dokumenti üldse ei väljastata. Sellisel juhul tuleb väljastada see osa teabest või dokumendist, millele piirangud ei laiene.

Teabenõude mittenõuetekohane täitmine

1. Vaide kohaselt jättis Maanteeamet väljastamata lepingute lisades olevad hinnapakumised, leides, et need on täies ulatuses juurdepääsupiiranguga teave avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 17 alusel. Samas vaidest ei nähtu, milliste lepingute lisad, mis sisaldavad hinnapakumisi, jäeti väljastamata. Edastatud dokumentidest võib aru saada, et väljastamata on jäetud lepingu 1-11/19/1543-1 ja lepingu 1-12/19/1544-1 lisad, mis sisaldasid ka hinnapakumisi.

Maanteeameti selgituste kohaselt on lepingus kajastatud maksumus sama, mis hinnapakumuses. Hinnapakumuses on esitatud hinnajaotus, st kululoend üksuste lõikes, mis võib kahjustada ärisaladust. AvTS § 35 lg p 17 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tunnistama

asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks teabe, mille avalikustamine võib kahjustada ärisaladust. Lepingu lisaks olnud hinnapakumuse on võimalik väljastada osaliselt, kattes kinni hinnajaotuse.

Tutvunud Maanteeameti poolt edastatud hinnapakumusega nõustun Maanteeametiga selles, et täpne hinnajaotus ja ühikuhindade avalikustamine võib kahjustada ettevõtte ärihuve. Küll aga tuleb väljastada hinnapakumuse selliselt, millest nähtuks pakkumuse koguhind. Ka juhul, kui hinnapakumuse summa on sama, mis lepingus kajastatud maksumus, ei anna see teabevaldajale võimalust jätta hinnapakumust, kui eraldi olevat dokumenti, väljastamata. Eeltoodust tulenevalt tuleb Maanteeametil väljastada vaide esitajale eelnimetatud lepingu lisadeks olevad hinnapakumused ulatuses, mis ei kahjusta lepingpartnerite ärihuve (ei saa käsitleda ärisaladusena).

2. Vaide kohaselt keeldus Maanteeamet lepingute 1-12/19/1534-1 ja 1-10/19/1495-1 lisade väljastamisest põhjusel, et lisasid ei ole võimalik teabenõude korras väljastada e-posti teel suure mahu tõttu. Nõustun Maanteeametiga selle, et AvTS § 23 lg 2 p 4 lubab teabenõude täitmisest keelduda, kui teabenõuet ei saa täita ühekordse teabe väljastamisega. Samas pole Maanteeamet pakkunud ka ühtegi teist võimalust teabenõudjale teabega tutvumiseks (näiteks võimaluse tutvuda kohapeal). AvTS § 17 lg 1 kohaselt täidetakse teabenõue teabenõudja poolt soovitud viisil. Sama paragrahvi lõige 2 sätestab juhud, millal teabevaldaja võib teabenõudja poolt soovitud viisil teabenõude täitmisest keelduda.

Kuna vaide esitaja on antud juhul soovinud teabenõude täitmist e-posti teel, siis kui suure mahu tõttu ei olnud võimalik dokumente e-posti teel saata, oleks Maanteeametil tulnud tulenevalt AvTS § 17 lõikest 7 täita võimalusel teabenõue enda poolt valitud viisil, konsulteerides võimalusel enne teabenõudjaga. Teabenõude täitmisest keeldumine oleks olnud õiguspärane siis, kui Maanteeametil polnud võimalik teavet ka muul viisil vaide esitajale kättesaadavaks teha.

Kuna inspeksioonile on dokumendid tehtud kättesaadavaks läbi interneti, siis jääb inspeksioonile arusaamatuks, miks ei olnud võimalik teha dokumente sama moodi kättesaadavaks ka vaide esitajale. Kuna inspeksioon ei saa siinkohal asuda teabevaldaja asemele, siis tuleb Maanteeametil täita teabenõue eelnimetatud suuremahulise lepingu lisade osas enda poolt valitud viisil, konsulteerides võimalusel eelnevalt vaide esitajaga. Keeldumise korral põhjendada täiendavalt keeldumist.

Siinkohal jääb inspeksioonile arusaamatuks vaide esitaja väide, et Maanteeamet ei ole põhjendanud, milles suur maht seisneb. Maanteeamet on oma keeldumises selgesõnaliselt öelnud, et soovitud dokumenti ei ole võimalik saata e-posti teel selle mahu tõttu. Ehk siis e-post ei võimalda saata nii mahukaid dokumente.

3. Vaide kohaselt keeldus Maanteeamet lepingu 1-12/19/1533-1 väljastamisest põhjusel, et teabevaldaja *lepingupartner oli määratlenud antud dokumendi täies ulatuses konfidentsiaalseks, ning teabe väljastamiseks oleks pidanud teabevaldaja lepingupartneriga ühendust võtma, mida teabenõude täitmise tähtaja jooksul poleks teabevaldaja sõnade kohaselt võimalik teha olnud. Samuti leidis teabevaldaja, et kui vaide esitaja soovib antud dokumendiga tutvuda, siis peab ta teabevaldajaga uuesti ühendust võtma ja põhjendama huvi olemasolu dokumendiga tutvumise osas.*

Kuna teabenõuetele vastamine on Maanteeametile seadusest tulenev kohustus, siis ei saa Maanteeamet keelduda teabe väljastamisest põhjusel, et ta peab lepingupartneriga konsulteerima, mis on konkreetsetes lepingus konfidentsiaalne teave. AvTS § 19 sätestab, et kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev, võib ta teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani, kuid seadus ei anna võimalust

keelduda teabenõude täitmisest. Samuti ei pea teabenõudaja avaliku teabe puhul põhjendama oma huvi dokumentidega tutvumiseks.

Vastuses inspeksiooni järelepärimisele on Maanteeamet selgitanud, et *lepingu 1-12/19/1533-1 väljastamisest on Maanteeamet keeldunud ekslikult ning valmis lepingu väljastama*. Kuna eeltoodud lepingu väljastamist on keeldutud ilma õigusliku aluseta, siis tuleb Maanteeametil selles osas teabenõue uuesti läbi vaadata ning väljastada teabenõudes soovitud leping 1-12/19/1533-1, kui keeldumiseks puudub seadusest tulenev alus.

4. Vaide kohaselt jättis *Maanteeamet vaide esitajale väljastamata dokumendi nr 8-20/18/007, millega Maanteeameti ametnikule määrati distsiplinaarkaristus, põhjendusel, et see on koostatud kolmandate isikute kohta ja vaide esitajal puuduvat õiguslik alus sellega tutvumiseks. Samuti leidis teabevaldaja, et vaide esitaja peab antud dokumendiga tutvumiseks teatama talle avaliku teabe seaduse § 14 lõikest 2 tulenevalt juurdepääsu aluse ja eesmärgi*.

Vastuses inspeksiooni järelepärimisele on Maanteeamet selgitanud, et *distsiplinaarkaristuse määramise otsus sisaldab isikuid tuvastada võimaldavaid andmeid, so isikuandmeid. Lisaks karistatud isikule on menetluse käigus ütlusi ja selgitusi andnud teised Maanteeameti teenistujad, kelle nimed ja ametikohad on käsikirjas välja toodud. /.../ Maanteeamet on dokumendi märkinud asutusesiseseks kasutamiseks AvTS § 35 lg 1 p 12 alusel. Dokumenti on võimalik väljastada, kui nimed ja ametikohad kinni katta*.

AvTS § 36 lg 1 p 12 ei luba tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks riikliku järelevalve, haldusjärelevalve või teenistusliku järelevalve korras või distsiplinaarkorras tehtud jõustunud ettekirjutusi või antud akte ning andmeid kehtivate karistuste kohta. Eeltoodust tulenevalt on andmed kehtivate distsiplinaarkaristuste kohta piiranguta teave ning sellist teavet on õigus igapähe küsida ning teabenõudja ei pea põhjendama, miks ta seda teavet soovib. Ehk siis ei saa tunnistada piiranguga teabeks karistuse kehtivuse ajal isiku nime, keda on distsiplinaarkorras karistatud. Küll aga nõustun Maanteeametiga selles, et avalikustama ei pea isikute nimesid ja ametikohti, kes on menetluse käigus andnud ütlusi või selgitusi. Siinkohal tuleb hinnata ka seda, et kui katta kinni isikute nimed, ei tohi ka ütluste sisu kaudu olla isikud tuvastatavad.

Lisaks selgitan, et AvTS § 14 lg 2 sätestab olukorra, kus isik soovib saada ka piiranguga isikuandmeid. Kui isik ei ole avaldanud soovi saada piiranguga isikuandmeid, siis ei pea teabenõudja edastama ka teabe küsimise alust ja eesmärgi. Sellisel juhul väljastatakse soovitud dokument ulatuses, mis piiranguga andmeid ei sisalda. Antud juhul ei ole vaide esitaja avaldanud soovi saada ka piiranguga isikuandmeid.

AvTS § 38 lg 2 sätestab, et kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, millele piirangud ei laiene. Ehk siis juhul, kui teabenõudja soovitud dokument sisaldab ka piiranguga andmeid, ei tähenda see seda, et sellist dokumenti üldse ei väljastata. Sellisel juhul tuleb väljastada see osa teabest või dokumendist, millele piirangud ei laiene. Sellisele seisukohale on asunud ka Riigikohus asjas 3-3-1-57-03.

Eeltoodust tulenevalt tuleb Maanteeametil vaide esitaja soovitud dokument nr 8-20/18/007 väljastada ulatuses, mis ei sisalda piiranguga andmeid.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kaspar Uusnurm
vaneminspektor
peadirektori volitusel